

Handläggare
Johanna Moberg
Avdelningschef
Samhällsbyggnadsförvaltningen
0140-683 43

Mottagare
Kommunfullmäktige
Teknik- och griftegårdsnämnden

johanna.moberg@tranas.se

Yttrande - Motion från Miljöpartiet om avstängning av Torggatan

Förvaltningens förslag till beslut

- att** teknik- och griftegårdsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå Miljöpartiets förslag att stänga av Torggatan för trafik, med motiveringen att Torggatan är en matargata, vars uppgift är att reglera trafikflödet till och från shared spaceytan på Storgatan. Vidare föreslås avslag av motionen med anledning av den omfattande ombyggnationen av Torggatan, torget och Ågatan som skulle krävas om Torggatan stängs permanent.
- att** teknik- och griftegårdsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå Miljöpartiets förslag att ta fram en ny detaljplan för torgområdet, med motiveringen att en permanent avstängning av Torggatan skulle påverka trafik- och parkeringssituationen negativt och att kostsamma åtgärder skulle krävas.
- att** teknik- och griftegårdsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå förslaget att ägna särskild uppmärksamhet att säkerställa trygga och tillgängliga vägar för gående och cyklister, med motiveringen att detta är ett arbete som redan genomförs idag, utifrån beslutad drift- och investeringsbudget.

Sammanfattning

Miljöpartiet har inkommit med en motion till kommunfullmäktige gällande förslag om permanent avstängning av Torggatan i Tranås. Motionären menar att förslaget om avstängning av Torggatan för genomfartstrafik skulle minska belastningen på Storgatan och förbättra miljön i Tranås. Kommunfullmäktige beslutade den 10 juni 2024 att remittera ärendet till teknik- och griftegårdsnämnden för yttrande.

På uppdrag av teknik- och griftegårdsnämnden har samhällsbyggnadsförvaltningen har genomfört en utredning i ärendet och lämnar förslag till beslut om yttrande. Förvaltningen har bland annat tittat på Torggatans funktion som matargata till och från shared spaceytan på Storgatan och vilka ombyggnads-

behov som skulle uppstå vid en permanent avstängning av Torggatan. Vidare har förvaltningen tittat på hur en permanent avstängning skulle påverka trafikflödet, trafiksäkerheten och parkeringssituationen på Ågatan.

Med anledning av att motionen även innehöll förslag om framtagande av ny detaljplan för området samt önskemål om att särskild uppmärksamhet ska riktas till att säkerställa trygga och tillgängliga vägar för gående och cyklister, har förvaltningen även tittat på dessa frågor.

Beskrivning av ärendet

Den 10 juni 2024 beslutade kommunfullmäktige, § 112, att remittera en motion till teknik- och griftegårdsnämnden för yttrande. Motionen är inlämnad av Miljöpartiet där de föreslår en permanent avstängning av Torggatan. Vidare föreslår Miljöpartiet att det ska tas fram en ny detaljplan gällande torgområdet där ytan för Torggatan ska inkluderas. I samma motion föreslås även att särskild uppmärksamhet ska ägnas åt att säkerställa trygga och tillgängliga vägar för gående och cyklister.

Motionären anser att Storgatan, som är en av Tranås huvudgator, lider av hög trafikbelastning och att ett resultat av detta är luftföroreningar och ökad bullerstörning för invånarna. Genom motionen syftar Miljöpartiet till att kunna minska trafikbelastningen på Storgatan och förbättra miljön i Tranås.

Information - tidigare inlämnat medborgarförslag

Kommunfullmäktige beslutade den 21 augusti 2023 att överlämna ett inlämnat medborgarförslag till teknik- och griftegårdsnämnden för beslut. Förslagsställaren önskade att kommunen skulle stänga av Torggatan och göra om gatan till en del av torget. Samhällsbyggnadsförvaltningen genomförde då en utredning och teknik- och griftegårdsnämnden beslutade den 25 september 2023 att avslå medborgarförslaget. Detta med motiveringen att värna om trafiksäkerheten på shared spaceytan samt att om Torggatan skulle införlivas i torget skulle nivåskillnaden mellan torg och gata behöva jämnas ut, vilket skulle medföra omfattande kostnader.

Förvaltningens bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen har inte ändrat inställning till frågan om avstängning av Torggatan, sedan nämndens senaste beslut i september 2023. Förvaltningen anser fortfarande att Torggatan inte ska stängas av, detta av flera olika anledningar.

Shared spaceytan

I mitten av Storgatans sträckning finns vid torget en så kallad shared spaceyta. Definitionen av ett shared space är en gata, ett torg eller ett område där gående

och fordon samverkar på en gemensam, ostrukturerad yta där enbart generella trafikregler gäller, utan särskild utmärkning. Tanken är att genom att skapa en större känsla av osäkerhet och göra det oklart vem som har företräde, kommer fordon att minska sin hastighet, vilket i sin tur minskar dominansen av fordon, minskar antalet trafikolyckor och förbättrar säkerheten för andra trafikanter. Till en shared spaceyta kan en så kallad matargata användas som, med en med låghastighetsbegränsning, trafikmatar området. Det är just den funktionen som Torggatan har i Tranås centrum. Trafiken till och från Torggatan vid shared spaceytan är bland annat det som skapar förutsättningarna för att shared spaceytan ska fungera. Därför anser förvaltningen att Torggatans funktion som matargata inte ska inskränkas permanent.

Ågatan – trafikflöde

Motionärens förslag medför även en kraftigt ökad trafikbelastning på Ågatan. Bredden på Ågatan lämpar sig inte det ökade flödet. Med anledning av ombyggnationen av hotellet vid torget har Torggatan under en tid varit tillfälligt avstängd. Under den tiden har gatuavdelningen utfört trafikmätningar på Ågatan för att få en bild av trafikflödet. Mätningen har visat att det skett en ökad belastning på Ågatan med 632 fordon/dygn. Det har under avstängningen gett totalt flöde om ca 3 423 fordon/dygn. Förvaltningens bedömning är att det genom en avstängning av Torggatan sker en förflyttning av trafiken från Storgatan till Ågatan. Det innebär att det som motionären vill uppfylla genom att stänga av Torggatan, dvs. minskade luftföroreningar och minskat buller på Storgatan, riskerar att istället påverka Ågatan negativt till följd av ökad trafikmängd. På grund av att Ågatan inte är dimensionerad i bredd för den trafikmängden som Torggatans avstängning medför, blir det trångt och säkerheten minskar för oskyddade trafikanter.

Ågatan – parkeringsmöjligheter

Om Torggatan skulle stängas av permanent medför det att Ågatans bredd måste åtgärdas. Det skulle innebära att parkeringsplatserna på ena sidan av Ågatan, mellan korsningen Smedjegatan/Missionsgatan, skulle behöva tas bort. Konsekvensen blir minskade parkeringsmöjligheter i centrala Tranås, vilket skulle kunna påverka flera näringsidkare som är verksamma långs med aktuell sträcka.

Behov av ny detaljplan

I motionen föreslår Miljöpartiet att en ny detaljplan för torgområdet ska tas fram för att Torggatan ska kunna användas till annat än gata. Med anledning av att förvaltningen inte anser att Torggatan ska stängas av permanent avser gatuavdelningen inte initiera ett planärende för att möjliggöra avstängning. En ombyggnation av Torggatan, torg och Ågatan skulle innebära

kostnader som ej ryms inom gatuavdelningens investeringsbudget, varken nu eller i närtid. Ett beslut om en ombyggnation av denna dignitet skulle medföra omfattande omprioriteringar i investeringsbudgeten och neddragningar av annan infrastruktur skulle behöva genomföras.

Vidare anser förvaltningen att det är viktigt att poängtera att om kommunfullmäktige skulle besluta om ett en ny detaljplan ska tas fram för området är kostnaderna för den nya detaljplanen inte något som ska finansieras av teknik- och griftegårdsnämnden utan av den styrelse eller nämnd som beställer planuppdraget.

Trygga och tillgängliga vägar för gående och cyklister

Miljöpartiet föreslår i motionen att särskild uppmärksamhet ska ägnas åt att säkerställa trygga och tillgängliga vägar för gående och cyklister. Detta genom anläggning av gång- och cykelvägar samt tydlig skyltning.

Gällande anläggning av gång- och cykelvägar och skyltning är det delar av gatuavdelningens kärnverksamheter. Gatuavdelningen arbetar aktivt med att trygga upp och tillgängliggöra gång- och cykelstråk. Exempel på detta kan ses på de överfarter som anläggs på de utpekade huvudstråken för cyklister. Vidare arbetar avdelningen med att skapa ett sammanhängande gång- och cykelnät där det tydligt framgår hur cyklisterna kan ta sig fram genom staden på ett så säkert och smidigt sätt som möjligt. Därav anser förvaltningen att motionärens förslag redan idag genomförs, utifrån beslutad drift- och investeringsbudget.

Omvärldsanalys

Omvärldsanalys är inte aktuellt i ärendet.

Samråd

Facklig samverkan eller annat samråd är inte aktuellt i ärendet.

Ekonomi

Som förvaltningen har framfört skulle en permanent avstängning av Torggatan medföra behov av ombyggnation av Torggatan, torget och Ågatan. Det skulle medföra omkostnader som inte ryms inom gatuavdelningens investeringsbudget, varken nu eller i närtid. Ett beslut i kommunfullmäktige om en ombyggnation av denna dignitet skulle medföra omfattande omprioriteringar i investeringsbudgeten och neddragningar av annan infrastruktur skulle behöva genomföras.

Vidare har förvaltningen i denna utredning påtalat att om kommunfullmäktige skulle besluta om ett en ny detaljplan ska tas fram för området, är kostnaderna för den nya detaljplanen inte något som ska finansieras av teknik- och griftegårdsnämnden. Kostnaderna för planuppdraget måste bekostas av den

styrelse eller nämnd som beställer planuppdraget. Teknik- och griftegårdsnämnden avser inte att beställa något planuppdrag för området.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande, daterat 2024-08-02
- Kommunfullmäktiges beslut § 112, daterat 2024-06-10
- Motion om avstängning av Torggatan i Tranås för att minska biltrafiken på Storgatan och främja miljön, daterad 2024-05-13

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige
Gatuenheten
Diariet

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Patrik Karlsson
Samhällsbyggnadschef

Johanna Moberg
Tf. gatuchef